

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
M O C S.

Mindennemű kézirat, levél, hirdetés elfogadására, az előfizetési díjak és hirdetési összegek beszedésére egyedül illetékes a

„Mezőségi Híradó”
szerkesztősége Mocs.
Kéziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs: Orbán Ferenc.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Negyed évre 2 „

Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések díjszabás
szerint.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Párhuzam.

A mindennapi élet forгатagában élünk. Jól-rosszul, több vagy kevesebb szerencsével állunk meg azon a helyen, hová születésünk vagy képzettségünk helyezett. Egészen, vagy félig-meddig függetlenséggel kérkedhetünk és ez a látszólagos függetlenség igen sokunknál panacea, minek védőszárnyai alatt meglapulva, sok dologban könnyedén elhárítjuk fejünk felől a felelősség terhét.

Mert úgy áll a dolog valójában, hogy a szűk társadalmi kör keretén belül is meg kell nyilvánulnia az egy cél felé törekvés eszméjének. Csiga tempó, ha napfényes időben kényelmesen mozgunk kis világunk terén, de a legkisebb ellenkezés esetén, parányi erőlködést és céltudatos erőt kívánó dolgokban sáncaink mögé vonulunk vissza. Általános igazságok. Elmondhatjuk mindenhol a nélkül, hogy bárkit is megsérthetne azokkal akárki.

Ha azonban applikáljuk, magunkra vonatkoztatjuk azokat, be kell ismerünk, hogy a mi kis társadalmunk ereje sem merülhet ki a vegetációban, a közömbös és közönyös szemlélésben, hanem volna és lenne tér az aktív, a cselekvő munka tekintetében is.

Távol legyen még a gondolat is, hogy e pár sorral senkit meggyanúsítsunk. Vádolásra nincsen okunk, annak is ke-

rülui fogjuk még a látszatát is. A mit példa gyanánt jegyzünk le e néhány sorban, inkább a tanulságért, a dolgok kellő világításba helyezéséért tesszük.

Vegyük sorra az eseményeket, jobban mondva a viszonyokat. Férfi-korunk életerős napjait több-kevesebb megszakitással itt morzsoljuk le. A mindennapi élet küzdelme ránehezedik vállainkra, de aztán ki is meríti, fel is emészt, elfogyasztja minden erőnket. Ez a mi nem tetszik, itt hull fejünkre a vád, itt és ebben kell éreznünk a felelősség súlyát. Nemzetiségi, vallási, politikai és más tekintetek sorompóba hívják, a munka terén, céltudatos törekvésre sarkalják a homogén elemeket.

A társadalom, az érintkezés a vérré vált egyöntetűség láncával van itt és amott is összefűzve. Utópisztikus álmok, sokszor káros áramlatok tömörítik erős és hatalmas tömeggé az egy célt valló egyedeket. Csak mi tespedünk, csak mi nem tömörülünk és nem kérünk parányi részt sem a munkából, melyben hazánk és édes nemzetünk minden polgárának osztoznia a legszebb és legnemesebb kötelessége volna.

Azt mondják, hogy kevesen vagyunk. Csöppet emlegettünk, mi semmi a tenger mérhetetlen vizéhez viszonyítva.

Nem volt és nem is lesz soha ügy, minek elvesztését védeni ne lehetne. Megrögzött természetre, kényelemszeretetre és nemtörődömségre vall, ha a

hétköznapi szólás-mondások arzenáljából mindegyre kiemelgetjük az akszió-mákat. Pedig be sokszor megtesszük. Nem szeretnék eléhozakodni a mi alanyi tapasztalatunkkal. Legjobb meggyőződésünkkel, anyagi és szellemi erőnkkel, lelkünk odaadásával szolgáljuk a közügyet, mi nemcsak a mienk, hanem édes mindnyájunké. Lám, mégis milyen fogyatékos a velünk tartók sora, mennyi savanyu arcot kell látnunk ott, hol a lelkesedés pirjának kellene égni és minő sok szarkasztikus megjegyzés, legjobb esetben közöny kíséri azt a dolgot, mit máskor másirányú zászlóbontás esetén tárt karokkal fogadnának. Szinigazság és valóság, nyomorúságos állapot biz ez.

A társadalmi kiválás elméletének megvitatását látjuk más oldalról, legkevésbé azonban a mienken. Mintha nem is a miénk volna a talaj, melyen állunk, mintha farmerek, egykedvű telepések volnánk e jó termő földön, az amerikai farmerek — bocsánata messziről vett hasonlatért — büszkesége és lelkesedése nélkül. Ugyan hányan is lehetünk? Hányan vagyunk, kik magunkra vonatkoztatjuk e keserű igazságot? A számot nem tudom, de biztos vagyok abban, hogy tömörülés esetén impozáns, felemelő látványt nyújtának a trikolor alatt. Aztis tudom, hogy fogyunk. Nap-nap után kevesbedünk, mert nincsen meg az összetartó kapocs.

A „Mezőségi Híradó” tárcája.

Az esernyő.

Teljesen tévednek, ha azt gondolják, hogy az esernyő, a nyárspolgárok és filiszterek e disztelen atribútuma nem való tárcába. Különben is vétenek ellene és igazságtalanok, ha nagy történelmi szerepét letagadják és csak a szoba zugolyába lökik.

Az esernyő-terem a távol Ázsiában oly nagy tekintélynek örvend, hogy benne egyszerűen a legfőbb hatalom szimbolusát látják.

Ősrégi a nemeslevele.

Ősei már az ő szövetségben szerepelnek.

Jónás próféta idejében is már ernyőkkel korzóztak Ninivében. Bizonyítja az a műemlék, melyet nemrég ástak ki a városromjai közül s melyen a király fejefölé

egy nő ernyőt tart. És hogy az ernyők ez összülője nem hamupipőkéje volt ura szeszélyének, bizonyítja az a sok rojt és szalag, no meg a hatalmas virág, mely csucsán leng.

A kínaiak hatalmas ura ernyője toalettének oly nélkülözhetlen darabja, akár nálunk a — bugyogó. Ernő nélkül ő is restellené kilépni az utcára. Ha vadászatra megy, két tucat ernyő kíséri, így kívánja az udvari etikett. Még nagyobb tiszteletnek örvend az ernyő Sziám királyánál. Valóságos világsodája az az ernyő, mely trónusa fölé feszül: hét, fokozatosan kisbebedő teteje van, egytől-egyig tündöklő drágakövekkel borítva. Ez ernyő, a sziámi király hatalmi jele, ott diszeleg a cimerben, a koronában, a nagy pecsétben. Birnia, mikor még önálló volt, királyának magas kitüntetéseképp e címet adta: „A huszonnégy fehér ernyő ura” — és felségsértést követett el, aki fehér ernyővel mert volna mutatkozni.

Törökországban is szultáni privilégium volt az ernyő. Később, mikor a nyugati műveltség az ernyőt lefokozta, bátran fesselegetett, minden muzlim az ernyővel Konstantinápoly utcáin, csak a szultáni palota előtt kelett — bevonni a vitorlát. A kafferek főnökei azonban még most is dacolnak minden előítélettel és szigorúan megtiltják alattvalóiknak az ernyő használatát. A törzsfőnök ernyőjét ellenben külön testőrség őrzi.

A klasszikus ókor is ismerte már az ernyőt. A görögök már összecsapható ernyőket is használtak. Mikor Athén városa védasszonyának, az ökörszemű „Athéné”-nak ünnepét ülte, a város jött-ment bevándorlottjainak lányai kötelesek voltak az „őspolgárok” asszonyai fölé ernyőket tartani. Helyre ernyők alatt csücsültek Róma dámái az amphiteatrumban és izgaták velük a bikákat és egyéb állatokat. A római gigerlik (és ujságírók?) is használták.

Nincs meg a céltudatos irányítás, és gondolkodás, hogy hát azt ne vesztjük el, mi a miénk. Hát miért nem veszünk példát a másik oldalról? Összetartás, tömörülés, a faji tekintetek kiélezése egygyé teszi a sok egyedet. Csak példaképpen emlitem, hogy miért nem nyilvánul meg ez közöttünk is. Nincs egy napunk, mikor büszkeség és öröm rezegtetné meg lelkünkön a hazafias érzés hurját. Pedig magyarok vagyunk. Szeretjük édes hazánkat. Szívünk vérét adnók érte a harcmezőn, hanem most tespedünk, vegetálunk. És feledünk egyet. Elfeledjük, hogy a béke órájában ép úgy lehet szolgálni a legszentebb ügyet, mint a csata zajában. Ébredjünk és keressük fel egymást. A legszentebb érzés gondolata hidalja át a távolságot: kösse össze szíveinket, hogy egyesülhessünk és tömörülhessünk össze hatalmas erővé.

Mozaik.

II.

Bocsássák és engedjék meg nekünk kedves olvasóink, hogy a múlt számban közölt mozaikhoz pár szemet még oda csatoljunk. Amaz talán értéktelen kavicsokból télt ki. Hiányzik belőle a csillogó gyöngy, minek hiányoznia, onnan kimaradnia nem szabad.

Sokan úgy fogták fel pár sor felszólásunkat a mezőiségi nép érdekében, mintha népmentő apostolkodásra adtuk volna fejünket, s mintha az itt látható és tapasztalható hiányokért, csupaszságokért a mezőiségi uri osztály vállaira nyomnók a felelősség terhét. Hát ebben a felfogásban hallgatagon megnyilvánul valami olyan dolog, mi a nyílt beismeréssel egyenlő értékű.

Beismerik tehát mások is, hogy sok a teendő, sok, igen sok esztendőn keresztül összegyűlt sokféle baj telepedett meg a mezőiségi talajon. Mi is csak ennek meg-

állapítására szenteltük szerény tehetségünket és törekedtünk keresni az innen kivezető módokat. Ha ebben tévedtünk — mit nem hihetünk — másokon és nem rajtunk mult, hogy teljes világításban nem állhat előttünk a kibontakozás legbiztosabb mikéntje.

Dolgokat említettünk mindég. Elveként, vettük fel a tollat s csak sajnálni tudjuk, hogy akadnak fölös számmal olyanok is, kik a legártatlanabb sor betűi között is keresik a személyes tendenciákat. Csak kereskedjenek. Legalább érdeklődést árulnak el. Hanem ez ellen határozottan tiltakoznunk kell, mintha személyi éle lehetne bármelyik sorunknak. Bár mennyire alant is járunk, a személyi gyűlölködésig lesüllyedni nem fogunk, a miként nem fogunk felemelkedni a személyi kultuszig, az ugynevezett tömjénezésig sem. Nem genealógiai utmutató lapunk, hogy hasábszámra ontsuk a neveket és tápláló anyagot adjunk az úgy is ferde irányban fejlett személyi hiúságnak. Ennyit bevezetesképpen. Most gyujtsunk megfelelő világosságot épen a vitássá lett tárgy érdekében.

Azt mondják szociálistikus izűek a mi közleményeink. Vajjon nem csal-e e mérész állítás portálóinak szagló szerve? Honnan van az a finom érzék, mi oly könnyedén rávezetett egyeseket e szörnyűséges tapasztalatra?

Csodálatos elfogultság. Kerestük a módokat, melyek eleve kivennék a népet a szociálistikus fenyegető hatalmából, és mégis mi állunk a rémes szociálistikus szolgálatában. Nem úgy jó emberek. Pihentessük kissé ezt a dolgot és nézzünk csak jól körül és észre fogjuk venni, hogy hála Istennek — vannak még a mi vidékünkön is olyan nemes lelkek, kik már évek hosszú során keresztül, lelkök sugallatából, velők született humanizmusból gyakorlatilag alkalmazzák, valósítják meg a mi gondolatainkat. Ha nem jelentjük ki eleve, hogy a személyi dicséretnek nem kenyerünk, és ha tudnók, hogy illetékes helyen nem szűlné visszatetszést, nyíltan rámutatnánk arra az egyénre, ki egymaga annyit tett és tesz a népért, mennyit ne-

mes lelke megtenni parancsol. Hanem az a közös nyomorúságunk is van, hogy látunk, de nem nézünk. Felszínesen sikklik át tekintetünk sok olyan tárgynál, mi megérdemelné a bővebb szemügyrevest. Mi meglátjuk a dolgok csupasz és rideg oldalát is, de észre vesszük ám azt is, ha itt-ott megnyilatkozik a lélek nemesége. Vegyük csak sorra.

Vajjon vannak-e a Mezőségen olyan emberek, kik az itt szokásos részes kukorica termés elosztásakor nem elégszenek meg a két résszel, hanem még ráfizetést, néhány ingyenes napszámot is követelnek a szegény osztálytól? Másutt vannak. Bárha ne volnának itt is. Más oldalról meg ismerünk mezőiségi uri embert, naponként érintkezünk vele, ki megtette nem egyszer, de százszor, hogy fent érintett esetekben nemhogy elvont volna bármi keveset, de még a sajátjából adott. Aldja is a nép és köszöni Istennek, nemes szívének jóságát. Vajjon van-e példa arra a mezőségen, hogy a szűk esztendő nyomora között arra gondolt volna valaki, hogy azzal is lehet lokalizálni ezt a rettenetes csapást, hogy aránylag mérsékelt áron bocsássa készletét a nép rendelkezésére. Önérzettel, büszkeséggel, elismeréssel és kellő reverenciával jegyezzük le, hogy ilyen esetekről is tudunk. A Mezőségen sok gazdának cselédje, napszámosa nem szorul inség-segélyre, mert a szűk esztendő napjain is csakugy kijárt az emberséges osztalék is becsületes mérték, miként kijárt az áldásos éveken. Meghajtóm fejemet az ilyen tények előtt. Amit én csak szóval, jóindulattal szolgálhatok, — a keresztény szociálistikus ügyét — amott megvalósítva, tényleges gyakorlatban látom. Így kellene mindenhol felfognunk e fajta dolgokat. Nem teremne tövis módjára a gyűlölség. Lefoglalná a talajt a mindent átölelő és átjáró szeretet. Nem a Mezőségen ringott az én bölcsöm. Máshol, más vidéken éltem át gyermekkorom napjait. Csak annyi köt ide, hogy itt szolgálok azt az ügyet, melynek szolgálására küldtettem. A népszerűség-hajhászás nem csak nem fészkelte be magát lelkembe, de

Hogy mikor lépett fel az ernyő a filiszterek hazájában Németországban, a fölött — mint rendesen — nagyon sokat vitakoznak. Poros kodexekből kiolvasta az egyik, hogy már Nagy Károly idejében is vándoroltak e tetők alatt, mert a szalburgi érsek állítólag 800 ban egy tóursi apátnak nagyrabecsütése jeléül — ernyőt ajándékozott. Mások szerint csak 1730 óta kezd divatba jönni, akkor is csak az előkelőbb osztályokban, mert a nép itt is, mint máshol, csak nehezen tudott megbarátkozni vele. Angol lapok írják, hogy először 1706-ban jelent meg London utcáin egy angol esernyő alatt, de valószínűleg forrongásba hozta a várost. Fűtő, kő, záptojás és hagyma fogadta. De a flegmatikus angol mitsem törődött a plebszel és megérte, hogy példája csakhamar vonzott.

Hogy a középkor nem szívelte az esernyőt, annak oka az volt, mert a lovagias világférfihoz méltatlan dolognak látta ártatlan eső ellen védekezni. A nőknél sem volt szükséges, mert védte őket köpenyüik és a már akkor is istentelen nagy kalap

vagy főkötő. E nézet diadalmaskodott mai napig is a hadsereg vitéz uraiban. De annál cifrább alakban kezdett tért hódítani az ernyő a polgárok körében. Kölnben több család ereklüként őrizi ősi esernyőjét. Hatalmas szerszám ez, tetején gyűrűvel melylyel hordták, ha kifeszítették, az egész család védelmet talált alatta. A paraszt is tartott esernyőt, de csak nagyzási hóbortból, mert esős időben, hogy meg ne ázzék, gondosan — kabátja alá dugta.

Kinek ne jutna eszébe a kofák esernyője? Sokszor apáról fiúra, anyáról unokára száll az a hatalmas kék jószág piros szegélyével és elefánt bordáival. Vagy a mint bucsujárások alkalmával honuk alatt szorongatják a kék, piros, vagy zöld szörnyeteget.

Hű kísérője volt az ernyő *Fülöp Lajos* francia királynak. Soha nélküle ki nem ment, állítólag még az ágyba is magával vitte. Ha az utcán vele hona alatt megjelent, a párizsiak ujjongva köszöntötték őt, a „béke király“-át, a napoleoni harcias idők után. Valóságos szimbóluma lön a békének és az orléáni családnak. Csak a

republikánsok és bonapartisták haragudtak reá és árasztották el maró gunnyal a „nyárspolgár királyt.“ 1848-ban az esernyő volt egyedüli kísérője a királynak, mikor Angliába menekült. Akkor megénekelték a „trónja vesztett“ esernyőt és legunyoltak mindenkit, aki ernyővel jelent meg.

Immanuel Kant, a híres német filozofus sohasem jelent meg esernyő nélkül az utcán. Hűséges szolgája Lampe cipelte utána a vérpiros szörnyeteget. Heine Kant logikájára határozottan befolyást tulajdonít az ernyőnek.

Sokáig híres volt Patiatin orosz nagyherceg ernyője Drezdában. A nagyherceg klasszikus megjelenés lehetett. Szörnyűséges bő sötét kabátja bokáig ért; láb-szárait juhgyapju csizma borította pléh száakkal, kezében félelmetes botot tartott, zsebeiből pisztolyok kandikáltak ki. Felszerelésének betetőzése és koronája azonban esernyője volt, melyet vállaira akasztva hordott. Az ernyő bordái között üvegablakok voltak, melyeken át a herceg mindent láthatott. És mindezt megtette, hogy

ha nyilvánulna, tán megse hallanám, még meg sem érteném.

Mi tehetne tehát annyira demokratává, hogy lelkem meggyőződésével homlok-egyenesen ellenkező mezőn — a demokrata szocializmus mezején — ögyelegjek? Nem és sohasem. Fáj, ha a nyomorgó népet látom, bárhol nézek szemébe. Örömtől dobban meg szívem, ha a népet szerető, rajta segíteni kész lelkeket is ismerhetek.

Szerk.

HIREK és VEGYESEK.

Emlékeztető:

Szombat. március 4. Kázmér hv. Vasárnap márc. 5. Farsang v. Őzséb. Hétfő márc. 6. Kolita sz. Kedd, márc. 7. Aqu. Tamás Szerda, márc. 7. Hamvazó-szerda; Csütörtök, márc. 9. Franciska, Péntek márc. 10. Jézus sz. Tőviskor. Szombat, márc. 11. Konstantin.

— **Örömlőkre szolgál,** hogy lapunk múlt számának vezető-cikkével többen rokonszenveznek és komolyan gondolkodnak a fölött, hogy a Mezőségnek több pontjait kívánatos volna a közelebb fekvő városokkal alkalmas közlekedő eszköz segítségével összekötni. Az eszme felvetésénél elsősorban Mocsra gondoltunk. Idővel még visszatérünk az ott pengetett dolgokra, mert erős meggyőződésünk, hogy valami módon, de minden áron segíteni kell az állapotokon.

— **Bál után.** Kíváncsi tömeg a nagy vendéglő előtt, kipirult, nevető arcok a bálterem falai között. Mert itt kell kezdenünk, sőt ha méltányosak akarnánk lenni, megemlítenők azt az odaadó és elismerést érdemlő fáradozást is, melyet az estélyt előkészítő bizottság kifejtett. No mert oly kedves este, milyen a mocsai kaszinó febr. 25-iki estélye volt sehol, annál kevésbé jöhet létre fáradozás nélkül egy kis vidéki központ. A szamosújvári zenekar már szombaton délből megérkezett, hogy az aranyifjúság talpai alá a ritmikus tánc-dallamait s reggel felé az édesbus magyar nótákat huzza, vonálja a fe-

védekezzék — a kutyák ellen, melyek természetesen ily kosztümben még inkább megugatták. Schoppenhauer, aki jó barátja volt, tökéletes bolondnak tartotta. Pedig inkább szerencsétlennek lehetett nevezni. Élettörténetének szomorú emlékei vitték e hóbortra. Mikor már megnőtt, hirtelen szerencsétlenség teljesen megbolygatta esztét. Legkedvesebb nevelőjét véletlenségből előtte lelőtték, vérét felnyalta kutyája, megveszett, megmarta Ratiatin nővérét, aki borzasztó kinok között halt meg néhány nap alatt. Ezért félt úgy a kutyáktól a herceg.

Itt-ott áldásos szerepet is játszott az esernyő. A híres francia kritikussal Sainte-Beuve-vel történt. Párbajoznia kellett. Mikor a pisztolyokat egymásra szegeztek, esni kezd. Sainte-Beuve flegmatikusan nyitja ki az esernyőjét, bal kezébe fogja és a jobb kézzel céloz. Mikor kérdőre vonják, nyugodtan feleli: „Én csak azért vagyok itt, hogy agyonlövéssem magam, nem pedig, hogy náthát szedjek össze!” Persze általános volt a kacagás és — kibékülés követte.

Dr.

hár asztal mellé telepedett bálozó közönség füle mellett. Volt is jókedv. Barátság, rokonság és a farsangi hangulat összehozta ez este kistársadalmunk minden intelligens tagját. Gyönyörűséges látvány volt a tombola-lapok elárúsítása. Szép asszonyok, bájos lányok, angyalarcu baba-gyermekek szorongatták kezük között a kék és fehér lapokat. Hogy tudnak rábeszélni, oly könnyen tuladtak pillanat alatt a nagy paksamétán.

— Csak ez az egy van. Ez nyeri a tombolát.

— Ez nyeri bizonyára, kis ternót csinál.

Fognak a lapok. A kaszinó pénztárosa hamiskásan hunyorít és elméláz a jó öreg, de kár, hogy a kaszinónak nincsenek nőtagjai is. Jaj ott kevés lenne a hátrálék. Majd felhajtának, kiparancsolnák utolsó fillérig az asszonyok, a lányok.

Hanem csak szépen rendben és sorban. A tombola majd éjjél felé veszi kezdetét. Addig a sok csárdás, ritmikus keringő és a modern táncművészet annyi faja hívja, csalogatja a fiatalságot. Nincs is ám hiány. Sok a szép asszony. Ott van a sok bájos fiatal leány és van ifjúság is. Telve jó kedvvel. Csak úgy mozognak, nevetnek, lejtene el a szemlélésben mulató korosabbak sorai előtt. Modern bálainkat jellemző, affektált blazirtságnak, a fiatalos vénségnek nem volt hire-nyoma sem. Nem is lett volna tanácsos. A milyen ember a kaszinó elnöke, könnyen megapprehendál azért. Szóval a mocsai kaszinó estélyének első része, a tulajdonképpeni bál remekül és szépségesen sikerült. De mi van, vagy volt a másik résszel? Arról is könnyen beszámolunk. Kedves csecsebecsék, értékes apróságok, változatos kollekció huzódik meg a bálterem szegletén. Csaknem roskad a sok holmi alatt a diszitett állvány. Itt vannak a tombolanyeremény tárgyak. Nem vásári munka. Szíves adakozásból gyűlt össze a sok kedves holmi. 11 órakor megszakad a vidám tánc. Asztalokat hoznak be és helyeznek el a tágas terembe. Azok közé csoportosul a nevető, kíváncsi sokaság. Nincs parányi fehér hely sem az asztalon. Kiterítve, sorakoztatva fekszenek rajta a tombola-kártyák.

— Ambó, terno. Meg-megszakad a számokat jelző kiállítás. Derűs kacaj kíséri egy-egy jól sikerült tréfát. De ki is tudná nevetés nélkül megállani. Egy lerészegített kappan kényelmesen, szó nélkül guggol a diszitett kosárban élettelen társai között. Kisorsolják. Általános a derűtség és a kappan vastag hangján tiltakozik, hogy holnap-holnapután e kényelmes helyről valami melegebb helyre kerüljön.

Igy megy ez tovább. Kedélyes tréfa, kedves évődés teszi még kellemesebbé a fesztelen mulatságot. Még csak a tombola izgatja a játszókat. Feszült várakozással tapadnak a tekintetek a kártyákra.

— Tombola — kiált egy érces hang és elpattan véle az érdeklődés hurja.

Ez csupán egy epizód a kedves mulatságból. Az egész est ilyenformán telt el.

Mindenki jókedvű. Minden arcon örömragyog. Nem is sietnek hazafelé a táncosok. Kivilágos viradtig ropják a takaros táncot és még azután is zajos a bálterem a kedélyesen mulatók kedves lármájától. Szóval a febr. 25-iki kaszinói estély fényes, kedélyes és házias jellegében igazán kedves volt. A közönség hálás is érte és

köszöni a fáradhatatlan rendezőségnek. Hanem a kaszinónak is van ám mit megköszönnie. Az erkölcsi siker mellett nem maradt el az anyagi bevétel sem. 113 K 46 fill. tiszta bevétel jött e címen a kaszinó javára.

Hadd jegyezzük ide első sorban azoknak neveit, kik adományaikkal lehetővé tették a tombola kivitelét.

Tombola tárgyakat adtak: Bretter Mórné, Dr. Dánn Jánosné, Dániel Géza, Fehér József, dálnoki Gaál Jenő, Hosszu Józsefné, Hosszu Teofilné, Kovács Gerő, Mihály Jánosné, Nagy Albertné, Nagy Elek, Orbán Ferenc, özv. Papp Miklósné, ifj. Rohonczy Zsigmond, Skowian Kata, Skowian Laura, Schiller Henrikné, Szabó Józsefné, Rosmann Samuné, S. Torday Sándor. Az adakozásból bejött tárgyakat a kaszinó önköltségén pótolta, hogy minél nagyobb számu legyen a nyeremény.

Jegyeiket megváltották: Id. Rohonczy Zsigmond, Hosszu Józsefné, Godolán János. Felülfizettek: Godolán János 5 kor., Fábry Elek 2 kor. 20 fill., Nagy Elek 10 kor., Dr. Dánn János 2 kor., Bretter Mór 5 kor., Dr. Delli Adolf 1 kor., Kutas Sándor 1 kor., Mihály János 1 kor., Reich Zsigmond 2 kor., Nagy Albert 1 korona, Kovács Gerő 1 korona, Papp Andor 2 korona, Szabó József 4 kor., Gaál Jenő 3 korona.

Szabad legyen még ide jegyezni az asszonyoknak és leányoknak neveit, kik a kaszinó estélyét oly kedvessé, vonzóvá és feledhetlenné tették. Ott voltak: Bretter Mórné, dr. Dánn Jánosné (Szopor), Hosszu Teofilné, Kovács Gerőné, Mihály Jánosné, Mudra Alajosné, Nagy Alberne, özv. Papp Miklósné, Reicher Gáborné, Schiller Henrikné, Szabó Józsefné. — Leányok: Deésy Ilonka és Berta Szoporból, Kovács Margit, Papp Katinka, Papp Rózsika, Papp Ilonka Nyulasról, Reicher Karola, Skowian Aranka, Skowian Kata, Skowian Laura, Szabó Lenke stb. stb. Illő és igazságos megemlíteni a kalapot nemcsak a rendezőség, hanem a közönség előtt is. E két tényező karöltve teremtette meg e kedves eredményt.

— **A mocsai kaszinó** is nagyban készül, hogy a szabadságünnepét méltóképpen ünnepelhesse meg. A kiküldött bizottság már megállapította a március 15-i ünnepély sorrendjét és remélhetőleg impozáns módon fog újból megnyilvánulni ez alkalommal is hazafias közönségünk lelkesedése.

— **Pótlólag** megelőző kimutatásunk kiegészítéséül ide jegyezzük, hogy a mocsai kaszinó febr. 25-iki estélyére jegyét 5 koronával megváltotta Ferenczy György is Mocsról és így a kaszinó tiszta jövedelme a mulatságból nem 113 koronát, hanem 118 koronát tesz ki.

— **Halálozás.** Nincs és nem lehet szavunk ama mérhetlen veszteség és gyász ecsetelésére, mi ismét ráborult Gajzágó Tivadarra és családjára. Az életerős fiu hirtelen és gyászos halála után a halál angyala kitépte a szülők karjai közül a 22 éves Erzsikét is, Virágokkal elhalmazott koporsóban, hófehér arccal, szóltanul, némán pihen a szülők szemefénye, kit jegyese oldala mellől letépett a fagyos halál, hogy az ő araja lehessen. Szomorú sors a virág hullása, hervadása, elpusztulása. Még fájóbb és kegyetlenebb a viruló hajadonná fejlett gyermeket koporsó-

ban látni. De legfájdóbb látvány mégis csak az anya, apa szíve a halálos-ágyánál, vagy a gyászos ravatal lobogó gyertyái között. Részvétünk enyhítse némileg a szülők sajnó fájdalmát, keserves bánatát. A halálesetről a következő gyászjelentést vettük: Gajzágó Tivadar és neje szül. Z. Knöpfler Károlin, ugy maguk, mint gyermekeik: Margit, Tivadar, Karola, Gyula és Ferike, valamint az elhunytanak vőlegénye Bak Endre, cs. és kir. tüzérfőhadnagy és az egész nagy kiterjedt rokonság nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a jó leány, szerető testvér, menyasszony és rokon *Gajzágó Erzsike* életének 22-ik évében f. hó 26-án d. u. 7 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. A drága halott földi maradványai f. hó 28-án (kedden) délután 3 órakor fognak a rómkath. szertartás szerint a szentegyház-utca 36-ik számú szülői háztól az örök nyugalomnak átadatni. Lelkéért az engesztelő szentmise áldozat március hó 1-én (szerdán) d. e 10 órakor fog a főtéri Szt-Mihály templomban az Egék Urának bemutatni. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes! Kolozsvárt 1905. február 26-án.

— **Hallatlan ára van most mindennek.** A gabona árakban még nem olyan rohamos az emelkedés. Talán meg is maradnak a mostani jegyzések. Hanem a takarmány ára horribilis. A szalmaért is többet fizetnek, mint máskor az elsőrendű szénáért. Igazán kíváncsi, hogy a huzamosan tartó tél után mihamarabb beköszöntsön a várva várt tavasz.

— **Művészet.** Nem valami élvezetes estét szerzett egy közénk vetődött csepűrágó kőkler népünknek a napokban. Füvet-fát ígért csekély 2, 3 hatos belépő-díj ellenében, de azért az igényeket vajmi soványan elégítette ki. Kardot nyelt, kést evett, lobogó lánggal táplálkozott és kevés híján az orosz-japán háborút is szinte bemutatta a kíváncsi lelkeknek. Hanem ez a mutatvány csak fogyatékosan sikerült. De miként is sikerülhetett volna másképen? Egy megvilágított hézag mögött katonafigurákat léptetett el. Az illúzió egészszé tette valami. A néző közönség szentül hitte, hogy elől rohannak, menekülnek a muszkák és közvetlen nyomukban vannak a törpe japánok. Különben váljon a művésznék is, meg a közönségnek is egészségére. Gonyolódni nem akarunk. Hadd éljen mindenki. Az atyafival tartunk, ki az előadás soványsága miatt zsörtölődő társát emigy vigasztalta: — Elhiheti szomszéd, hogy nem sokat fizetünk. Ugy-e hogy lenyelte a kardot 20 fillérért? Mit gondol kelmed? Lenyelné-e még 2 koronaért is?

— **Megint fosztogatás.** Nem utonálló zsványokról, hanem a sötét éjjel szurkoskezü lovagjairól kell megemlékeznünk. Csak pár hete, hogy Edelstein Bernád kereskedésében fosztogattak. A legerélyesebb nyomozás sem vezetett eredményre. Ugy látszik, hogy e tudat elbizakodottá tette őket. Febr. 27-ére viradolog megint jelentkeztek és a régi nyomon haladtak. Nevezett kereskedőnek raktárhelyiségét törtek fel és nagymennyiségű fonó pamutot emeltek el abból. Csak ügyelemmel kell kísérni, majd kitudódik a tettes, hiszen örök igazság vagy aksioma a mi a kutról és az oda sokat járó vizes edényről szól. Csak azért burkoljuk el mi is a sokat emlegetett közmondást, hiszen úgy jobban oda simul a titokzatos eseményhez. Kissé homályos ez a történet, minek még furcsább hátteret nyújt az a hír, hogy a rak-

tár ajtaját tévedésként hagyták csukatlanul. Ha így van, akkor még szerencse a szerencsétlenségben.

Innen-onnan.

— **Automata-ágy.** Az amerikai vasuti állomásokon most kényelmes berendezéseket eszközöltek. Azok az utasok, akik a városban nem kapnak szállást, a pályaudvarokon kaphatnak öt centért. A falba ugyanis automákat helyeztek el, amelyekbe öt centet kell dobni, akkor előugrik a falból az ágy. Igen derűs jelenetek keletkeznek azonban, ha különösen többen használják az automákat. Mert amint az ágyat elhagyja az ember éjjel, vagy este, rögtön visszarugódik s újból öt centet kell áldozni. Előre kell tehát levetkőzni, ha csak azt nem akarja, hogy vetkőzés közben mindig göröcsösen fogja az ágyat, de gyakran megtörténik, hogy elromlik az automata s akkor hiába várja ágyát az elfáradt utas. Sok hátránya mellett azonban mindenesetre nagy előnye van ennek a praktikus, legújabb amerikai vívmánynak.

— **Az alkohol hatása az ifju testre.** Korai, rendszeres a kohlélvezet a szellem kibontakozására, sőt a test többi részeire is oly károsan hat, hogy a további fejlődés csaknem lehetetlen. A test súlya 35%-kal fogy, mely korábbi alkoholistánál fokozódik. A belszerveget fejlődési visszamarad s terjedelme lepad kora alkohol élvezet mellett 25%-kal. Csak maga a máj 3%-ot veszít súlyából, míg a test szélességben 19%-ot fogy; a magassági fejlődés is megakad, mert a gerinc csigolyák nem fejlődnek. — Az agy veleje 10—30% kal kisebbedik. Krónikus alkoholélvezettől már nemcsak a fennevezett részek, de a bőr, sőt az izmok is megtámadtatnak.

— **A megtréfált király.** A belga király legutóbbi északi utazása alkalmával történt ez a vidám kis eset: Amikor a királyi yacht Porgrund előtt horgonyzott, a városka néhány fiatalembere nagy kedvet kapott arra, hogy a királyt közlőrl láthassa és vele személyesen megismerkedjék. Fogadást kötöttek, hogy ez sikerülni is fog nekik. Csónakba ültek és a yachthoz eveztek. A célhoz érve, felfordították a csónakot s a királyi yacht legénysége persze rögtön a mentésükre sietett s csakugyan valamennyit szerencsésen föl is segítettek a yachtra. Ott a menekülteket étellel, itallal gazdagon megvendégelték s a király parancsára ápolás alá vették őket. A fogadók az utolsó percig remekül játszották szerepüket s a király csak napok múlva tudta meg, hogy milyen tréfának lett az áldozata. Jót nevetett a dolgon, mert — úgy látszik — némely dologban van érzéke a humor iránt.

— **Kém a koporsóban.** Érdekes kémkedésről írnak az orosz lapok. Néhány nappal ezelőtt egy orosz őrjárat, amely Lungari folyó egyik hidjának védelmére volt kirendelve, hosszú kínai temetés menetét látott a szomszédfaluból a határ közelében levő templomhoz közeledni. Az őrjárat parancsnokának feltűnt a különös temetés és a menetet feltartóztatva, a halott nevét kérdezte. Kérdésére kitérő választ kapott, ami csak fokozta az érdeklődését. Erre a koporsó feltárását követelte. Követelésére a halottas menet tagjai a szélrózsa minden irányában szétfutottak és a koporsót ott hagyták. A tiszt erre felfeszítette a koporsót és egy japánit talált benne, aki a Sungari hidját levegőbe akarta röpíteni. Az elfogott japánit azonnal haditörvényszék elé állították és agyonlőtték. Amint mondják, hasonló esetek Mandzsuriában nem tartoznak a ritkaságok közé.

— **Drága festmény.** Kedves kis történetet beszelt el a napokban a párizsi művész körben Ziem festőművész. — Casimir Perier, az „egynapos elnök“ édes apja fölkereste egyszer Corot festőművészt műtermében s megakadt a szeme egy szép képen, amelyet a művész éppen aznap fejezett be.

— Szeretném azt a képet, — mondá a művésznék.

— Kérem, — felelte az, — ez igen egyszerű dolog. Ha kifizeti az én kedves Millet barátomnak a pék- és henteszámláját, a képet elvitetheti.

Casimir Perier örült, hogy a képet ilyen olcsón megkaphatja, habozás nélkül elfogadta az ajánlatot s azonnal kérte a számlát. A számla pedig nem volt több, mint a hentesnél 22 000, a péknél pedig 24 000 frank. Millet ur ugyanis 12 éven át nem fizetett mással, mint kecsegtető reménységgel, amelyet egy sorsjegyébe helyezett, melylyel előbb-utóbb nyernie kell. Hitelezői bíztak benne s adtak neki mindent, amit csak kért. És ime most a sorsjegy beütött s Casimir Perier gavallérosan kifizette a 46 000 francot. Kicsit drága kép volt, mert abban az időben Corot festményét 1500 frankért bizonyosan megkaphatta volna.

Eladó szilvorium.

200 liter kisüstön termelt, 1903. évi,

föltétlenül tiszta szilvorium

literenkint 1 kor. 40 fillér árban eladó

Ferenczy Géza körjegyzőnél

Budatelve.

HIRDETÉSEK

lapunk kiadóhivatalában
olcsón felvételnek.